

1 Introductie

Opdracht 1 Belemmeringen

Jongeren die vanwege hun psychische problemen met hun opleiding hebben moeten stoppen, willen meestal wel weer terug naar school, maar ervaren daarbij vaak verschillende belemmeringen. Kies uit iedere kolom in het schema hierna minimaal twee belemmeringen die volgens/voor jou het meest belemmerend zijn. Schrijf je antwoorden op in onderstaande kaders en licht je antwoorden toe.

Fase	Persoonlijke belemmeringen	Belemmeringen in de onderwijsomgeving	Belemmeringen in de sociale omgeving
Kiezen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eerdere negatieve ervaringen met naar school gaan ▪ Gebrek aan zelfvertrouwen ▪ Angst om gestigmatiseerd te worden ▪ Zelfstigma ▪ Moeite met kiezen ▪ Gebrek aan financiële middelen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gebrek aan ondersteuning/heldere informatie op de school ▪ Onderwijsaanbod sluit niet aan op behoeften student ▪ Gebrek aan informatie over ondersteunende diensten ▪ Geen kennis van ondersteuningsdiensten bij medewerkers ▪ Onduidelijke/vage informatie over ondersteunende diensten 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gebrek aan financiële, emotionele en praktische ondersteuning van familie ▪ Gebrek aan emotionele en praktische ondersteuning van professionals in de geestelijke gezondheidszorg ▪ Stigmatisering door professionals in de geestelijke gezondheidszorg ▪ Gebrek aan samenwerking tussen onderwijsdiensten en medische en sociale diensten
Verkrijgen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aanwezigheid van restklachten en bijwerkingen van medicatie ▪ Angst om te falen ▪ Angst om gestigmatiseerd te worden 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Moeilijkheden aangaande aanmeldingsprocedure ▪ Meerdere instellingen betrokken, maar geen communicatie onderling 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gebrek aan kennis over de rechten van mensen met een psychische aandoening ▪ Stigmatisatie door ggz-medewerkers

Persoonlijke belemmeringen

Belemmeringen in de onderwijsomgeving

Belemmeringen in de sociale omgeving

Angst voor terugval

Vaak zijn de psychische problemen waardoor de jongere met de opleiding heeft moeten stoppen tot uiting gekomen gedurende de studieperiode. Hoewel het ontstaan van de psychische problemen vaak niet direct gerelateerd kan worden aan het volgen van de opleiding, zijn zowel de jongere, de ouders als de hulpverleners bang dat de terugkeer naar school opnieuw tot psychische problemen (crisis) leidt. Het risico van deze gedachtegang is dat de accenten komen te liggen op de problemen van de jongere en op wat de jongere niet kan. Hierdoor kan de balans doorslaan naar risicobeheersing/-vermijding. Het opnieuw gaan volgen van een opleiding wordt dan eerder gezien als een gevaar dan een kans.

Het is daarom van belang om de situatie waarin de psychische problemen tot uiting kwamen goed na te bespreken en er van te leren. Als er namelijk goed op wordt ingegaan, kan de betreffende situatie ons leren hoe te handelen als er een toekomstige, soortgelijke situatie ontstaat en kunnen nieuwe psychische problemen worden voorkomen of adequaat worden opgelost.

Opdracht 2 Houding ten opzichte van een crisis

Als je kijkt naar het team waarin je werkzaam bent of stageloopt, welk element uit het Chinese teken voor crisis (zie figuur 1.1 in het boek) overheerst dan binnen jullie team: gevaar of kans? Waaraan merk je dit? Schrijf je antwoorden op in het kader en licht deze toe.

Opdracht 3 Nabespreken van een crisis

Op welke wijze spreek je een crisis na met jongeren en hun netwerk? In welke mate wordt de nabespreking gekoppeld aan de opleidingswens/het opleidingsdoel van de jongere? Welke rol speelt de jongere hierin? Schrijf je antwoorden op in het kader en licht deze toe.

Opdracht 4 Na de crisis - terugblik en planning terugkeer

Nadat een jongere een crisis heeft doorgemaakt en een tijd geen opleiding heeft gevolgd, en overweegt de draad weer op te pakken, kunnen de volgende vragen gesteld worden:

- 1 Speelde de opleiding een rol bij het veroorzaken van de psychische problemen (crisis). Zo ja, welke?
- 2 Is er iets met betrekking tot de opleiding dat je moet veranderen?
- 3 Is het nodig om (vooraf) met je docenten of studieloopbaanbegeleider in gesprek te gaan over bepaalde gewenste ondersteuning/aanpassingen? Zo ja, welke veranderingen zouden helpen?
- 4 Is het nodig dat je minder onderwijs volgt? Zo ja, hoeveel uren/lessen kun je aan?
- 5 Wil je liever een andere opleiding kiezen dan de opleiding die je al gevolgd hebt? Zo ja, hoe pak je dat dan aan?

Besprek deze vragen met een jongere die gestopt is met een opleiding of vul het voor jezelf in. Schrijf de antwoorden op in het kader en licht deze toe.